

Dosarul nr. 2ra-1382/21
2-20080979-01-2ra-16082021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Zagorodniuc Alexei,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Zagorodniuc Alexei
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău,
Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu privire la
constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Zagorodniuc Alexei și a fost admis apelul declarat de
Ministerul Justiției, a fost casată hotărârea din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă
ca neîntemeiată,

constată:

La data de 02 iulie 2020, Zagorodniuc Alexei a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului
Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu
privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în organele Ministerului Afacerilor Interne în perioada anilor 1995-2007, fiind pensionat din motivul dizabilității XXXXX, obținută în timpul exercitării obligațiilor de serviciu, fapt confirmat prin legitimația nr. 19543 din 03 martie 2011 și certificatul nr. 144 - decizia comisiei medico-militare din 20 februarie 2007.

A afirmat că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, temei pentru care a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat obligarea să fie asigurat împreună cu familia sa cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare. Astfel, prin hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 13 iunie 2006, acțiunea a fost admisă cu obligarea Consiliului municipal Chișinău să îi acorde reclamantului și membrilor familiei lui, spațiu locativ în conformitate cu normele prevăzute de art. 42 din Codul locativ. Ulterior, hotărârea a fost contestată cu apel de către reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, însă, a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 10 octombrie 2006.

Reclamantul a susținut că după devenirea irevocabilă a deciziei din 10 octombrie 2006 a Curții de Apel Chișinău, s-a adresat cu cerere la șeful oficiului de executare a sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat să primească spre executare titlul executoriu nr. 2-1538/06 din 13 iunie 2006 emis de Judecătoria Centru mun. Chișinău. Prin încheierea executorului judecătoresc al oficiului de executare Centru, s-a stabilit un termen de 15 zile debitorului Consiliul municipal Chișinău de a executa benevol cerințele documentului executoriu.

A menționat că prin răspunsul Direcției General Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, a fost informat că organele publice locale nu pot executa hotărârea instanței de judecată din motivul că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsă de surse financiare.

A comunicat că, deși se află spre executare, totuși, hotărârea nu a fost executată și executorul judecătoresc nu a întreprins alte măsuri în vederea executării acesteia.

Reclamantul a notat că a înaintat la CtEDO cerere în conformitate cu art. 34 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, înregistrată cu nr. 1402/11, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 13 iunie 2006 se încalcă art. 6 al Convenției, adică, dreptul său la un proces echitabil și la protecția proprietății.

Conform scrisorii CtEDO din 29 septembrie 2011, reclamantul a fost informat că la 01 iulie 2011 în Republica Moldova a intrat în vigoare Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, Curtea considerând că este necesar ca reclamantul să facă uz de noul remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate.

Zagorodniuc Alexei a notat că prin decizia din 14 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea lui depusă împotriva Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Ministerul Justiției, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, prin care s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat al Republicii Moldova în beneficiului său suma de 5000 de lei cu titlu de

despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil al hotărârii din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

A menționat că la 28 septembrie 2013, în mod repetat, a înaintat la CtEDO cerere conform art. 34 a Convenției Europene a Drepturilor Omului și art. 45 și 47 ale Regulamentului Curții, aceasta fiind înregistrată cu nr. 65204/13, iar, conform scrisorii din 24 septembrie 2015 a fost informat că la 24 septembrie 2015 a fost adoptată decizia în cauza Ial Texgal Aurica S.A. contra Moldovei (cererea nr. 16000/10) și alte 60 de cereri, printre care și cererea sa cu nr. 65204/13 contra Moldovei, care au fost toate conexe și comunicate Guvernului.

Ulterior, ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești din 13 iunie 2006, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 februarie 2016, definitivă și irevocabilă la 14 decembrie 2016, s-a admis parțial acțiunea depusă de reclamant, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău și s-a încasat din contul bugetului de stat suma de 45 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 100 000 de lei cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii.

Reclamantul a specificat că, ținând cont de faptul că în continuare nu se executa hotărârea judecătorească irevocabilă, la 05 mai 2017 a mai depus la Judecătoria Buiucani mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și prin hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău a fost admisă parțial acțiunea, s-a constatat faptul încălcării dreptului său prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii irevocabile și s-a încasat de la bugetul de stat suma de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 45 000 cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 3295,20 de lei.

Însă, prin decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, irevocabilă la 03 octombrie 2018, a fost casată integral hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, fiind pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea sa a fost respinsă ca neîntemeiată. Din aceste motive, s-a adresat din nou cu cerere la 19 noiembrie 2018 în conformitate cu art. 34 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cererea fiind înregistrată cu nr. 65204/13.

Reclamantul a relatat că, având în vedere că nu se execută hotărârea judecătorească din 13 iunie 2006, la 03 decembrie 2018 a depus o nouă cerere de chemare în judecată cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pentru o altă perioadă de timp, care, însă, prin hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, definitivă și irevocabilă la 26 februarie 2020, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Zagorodniuc Alexei a mai indicat că la 17 aprilie 2020, a depus repetat la CtEDO cerere în conformitate cu art. 34 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin care a solicitat să fie conexasă cererea înregistrată anterior cu nr. 65204/13, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 13 iunie 2006, s-a încălcat dreptul său la un proces echitabil conform art. 6 al Convenției.

A invocat că, Consiliul municipal Chișinău împreună cu Guvernul Republicii

Moldova, nu au întreprins nicio măsură pentru executarea hotărârii judecătorești, fiindu-i astfel încălcat dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și art. 1 din Protocolul Adițional la Convenție. Or, actul justițiar nu se finalizează cu pronunțarea hotărârii de către instanța judecătorească, ci cu executarea ei, astfel, restabilirea persoanei în drepturi.

Reclamantul a declarat că hotărârea din 13 iunie 2006 nu se execută de mai mult de 14 ani, termen foarte mare pentru el, reieșind din faptul că locuiește cu membrii familiei în mun. Chișinău, achitând lunar chirie în mărime de 3500 de lei.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său, pentru perioada de neexecutare a hotărârii din 19 decembrie 2018 până la 19 iulie 2020, a prejudiciului material în sumă de 66 500 de lei cu titlu de chirie pentru 19 luni și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei și cheltuielilor pentru xerox 255 de lei.

Prin hotărârea din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Zagorodniuc Alexei a fost admisă parțial și s-a constatat încălcarea dreptului lui Zagorodniuc Alexei la executarea în termen rezonabil a deciziei din 10 octombrie 2006 a Curții de Apel Chișinău în perioada 19 decembrie 2018 – 19 iulie 2020, a drepturilor prevăzute la art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art.1 Protocolul 1 la Convenție. S-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Zagorodniuc Alexei prejudiciul moral în sumă de 30 000 de lei, prejudiciul material în mărime de 66 600 de lei și cheltuielile de judecată compuse din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 5000 de lei și alte cheltuieli suportate în legătură cu examinarea cauzei în sumă de 51 de lei. În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral și a altor cheltuieli de judecată s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

La data de 09 noiembrie 2020 Zagorodniuc Alexei a declarat apel împotriva hotărârii din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La data de 01 decembrie 2020 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Zagorodniuc Alexei și a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției, fiind casată hotărârea din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de Zagorodniuc Alexei a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 28 iunie 2021, Zagorodniuc Alexei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în partea reparării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel contravine practicii Curții Supreme de Justiție și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, formată pe cauze similare.

Recurentul a susținut că instanța de apel eronat a concluzionat precum că nu ar mai avea dreptul la repararea prejudiciului material și moral și la asigurarea cu spațiu locativ, deoarece faptul pensionării sale pe motiv de boală, nicidecum nu influențează un drept deja obținut. Mai mult ca atât, faptul dat nu afectează legalitatea hotărârii judecătorești prin care s-a dispus asigurarea lui cu spațiu locativ. Or, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, care, în conformitate cu art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, are puterea lucrului judecat, Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău au fost obligați să îi repartizeze spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

A menționat că la momentul devenirii definitive și irevocabile a hotărârii din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a dobândit dreptul incontestabil de a beneficia de un spațiu locativ, iar, hotărârea nu conține mențiuni că locuința, care era obligat Consiliul municipal Chișinău să i-o acorde, i-ar fi fost dată cu statut juridic „de serviciu” sau cu alt statut juridic.

Zagorodniuc Alexei a indicat că instanța de apel a ignorat faptul că anterior, instanțele de judecată au stabilit că i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 03 iunie 2021.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la data de 11 august 2021 (f.d. 135, volumul I), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul declarat la 28 iunie 2021, este în termen.

La 16 august 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 167, 169-171 volumul II).

Intimații nu și-au valorificat dreptul respectiv și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 15 decembrie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că Zagorodniuc Alexei a activat în funcție de colaborator al Ministerului Afacerilor Interne în perioada anilor 1995-2007.

Prin hotărârea din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să îi acorde lui Zagorodniuc Alexei și membrilor familiei lui, spațiu locativ în conformitate cu normele prevăzute de art. 42 din Codul locativ (f.d. 30, volumul I).

Prin decizia din 10 octombrie 2006 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și a fost menținută hotărârea din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău (f.d. 39-40, volumul I).

Conform răspunsului nr. 026-5-595/06 din 11 martie 2019 al executorului judecătoresc Ungureanu Oleg, în cadrul Oficiului de executare Centru, la data de 14 noiembrie 2006 a parvenit spre executare documentul executoriu nr. 2-1538 din 13 iunie 2006 emis de Judecătoria Centru mun. Chișinău, cu privire la obligarea Consiliului municipal Chișinău să acorde familiei lui Zagorodniuc Alexei spațiu locativ conform art. 42 din Codul locativ, la 17 noiembrie 2006 fiind intentată procedura de executare. Până în prezent, documentul executoriu nu a fost executat (f.d. 69-75, volumul I).

Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău prin răspunsul nr. Z-1158/15 din 26 mai 2015 a comunicat lui Zagorodniuc Alexei că la momentul actual executarea documentului executoriu nu poate fi posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chișinău, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuințe, ceea ce a redus substanțial imobilul cu destinație locativă aflat în proprietatea municipală, autoritățile administrației publice locale neavând posibilitatea să execute hotărârile irevocabile ale instanțelor de judecată. A mai comunicat că a înaintat nu un singur demers către Guvernul Republicii Moldova prin care a solicitat alocarea mijloacelor financiare pentru construcția spațiului locativ în vederea executării hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile (f.d. 68, volumul I).

La 28 iunie 2012 Zagorodniuc Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, Ministerul Justiției, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea

faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, obligarea executării hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, modificată prin decizia din 14 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea și s-a constatat încălcarea dreptului lui Zagorodniuc Alexei la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 13 iunie 2006, fiind încasată din contul bugetului de stat al Republicii Moldova în beneficiului reclamantului suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea din 19 iunie 2013 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de către Zagorodniuc Alexei și Ministerul Justiției împotriva deciziei din 14 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, au fost considerate inadmisibile (f.d. 91-94, volumul I).

La 18 noiembrie 2015, Zagorodniuc Alexei a mai depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 08 februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, menținută prin decizia din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea a fost admisă parțial și s-a constatat faptul încălcării dreptului lui Zagorodniuc Alexei la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 13 iunie 2006, fiind încasată din contul bugetului de stat în beneficiului reclamantului suma de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 45 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de către Zagorodniuc Alexei și Ministerul Justiției împotriva deciziei din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, au fost considerate inadmisibile (f.d. 81-85, volumul I).

La 05 mai 2017, Zagorodniuc Alexei a depus o nouă cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Prin decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea lui Zagorodniuc Alexei a fost respinsă ca neîntemeiată, iar, prin încheierea din 03 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Zagorodniuc Alexei a fost considerat inadmisibil (f.d. 86-90, volumul I).

Zagorodniuc Alexei a mai depus la 03 decembrie 2018 o cerere de chemare în judecată cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

Prin hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, menținută prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Zagorodniuc Alexei împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de

Apel Chișinău, a fost considerat inadmisibil (f.d. 74-79, volumul I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată la 02 iulie 2020, Zagorodniuc Alexei a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 13 iunie 2006, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său, pentru perioada de neexecutare a hotărârii din 19 decembrie 2018 până la 19 iulie 2020, a prejudiciului material în sumă de 66 500 de lei cu titlu de chirie pentru 19 luni și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei și a cheltuielilor pentru xerox 255 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a constatat încălcarea dreptului lui Zagorodniuc Alexei la executarea în termen rezonabil a deciziei din 10 octombrie 2006 a Curții de Apel Chișinău în perioada 19 decembrie 2018 – 19 iulie 2020, a drepturilor prevăzute la art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art.1 Protocolul 1 la Convenție, fiind încasate de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Zagorodniuc Alexei prejudiciul moral în sumă de 30 000 de lei, prejudiciul material în mărime de 66 600 de lei și cheltuielile de judecată compuse din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 5000 de lei și alte cheltuieli suportate în legătură cu examinarea cauzei în sumă de 51 de lei, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Zagorodniuc Alexei și a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, fiind casată hotărârea primei instanțe și emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de Zagorodniuc Alexei a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că pierderea de către reclamant a calității de colaborator de poliție are drept efect și pierderea dreptului acestuia la spațiu locativ în calitate de polițist. Prin urmare, Zagorodniuc Alexei nu mai poate pretinde la asigurarea sa cu spațiu locativ și astfel, hotărârea din 13 iunie 2006 a devenit caducă și a căzut în desuetudine.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că decizia instanței de apel este pricipită.

În conformitate cu 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul

raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Conform art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, limitele apelului și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 din Codul de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Respectiv, conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 19 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în normele enunțate, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelurile, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Conform art. 2 alin. (1), (7) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil

a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

La caz, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii lui Zagorodniuc Alexei, motivând că eliberarea ultimului din funcția de polițist are drept efect și pierderea dreptului la spațiu locativ în corespundere cu legislația pusă la baza emiterii hotărîrii din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, astfel încât acesta nu mai poate pretinde la asigurarea sa cu spațiu locativ.

În cererea de chemare în judecată, Zagorodniuc Alexei a susținut că a activat în organele Ministerului Afacerilor Interne în perioada anilor 1995-2007, fiind pensionat din motivul dizabilității XXXXX, obținută în timpul exercitării obligațiilor de serviciu, anexând copiile legitimației nr. 19543 din 03 martie 2011 și a certificatului-decizie medicală nr. 144 a comisiei medico-militare din 20 februarie 2007 (f.d. 33-34, volumul I).

Potrivit certificatului-decizie medicală nr. 144 din 20 februarie 2007, Zagorodniuc Alexei a fost declarat ca fiind inapt militar în timp de pace, apt limitat de gradul doi la război, boala fiind contractată în timpul îndeplinirii serviciului în organele afacerilor interne.

Analizând conținutul deciziei instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu a dat nicio apreciere deciziei comisiei medico-militare și nu a clarificat motivele care au stat la baza eliberării recurentului din funcția de polițist, pe care o deținea la momentul pronunțării hotărîrii din 13 iunie 2006 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

În asemenea împrejurări, instanța de apel prematur a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea din motivul pierderii de către Zagorodniuc Alexei a calității de polițist, fără a stabili motivul eliberării ultimului din funcția dată, fapt ce indică incontestabil la examinarea superficială atât a apelurilor, cât și a cauzei deduse judecării.

Aceste circumstanțe sunt apreciate drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, întrucât la materialele cauzei lipsește ordinul Ministerului Afacerilor Interne prin care au fost încetate raporturile de muncă cu Zagorodniuc Alexei.

Astfel, contrar standardelor procedurale recunoscute, instanța de apel a soluționat prezenta cauză fără să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Totodată, instanța de apel, respingând acțiunea, a constatat că executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile necesare în vederea executării documentului executoriu cu privire la asigurarea cu spațiu locativ a recurentului cu membrii familiei lui, precum și faptul că eliberarea ultimului din funcția de polițist are drept efect pierderea dreptului la spațiu locativ în corespundere cu legislația pusă la baza emiterii hotărârii din 13 iunie 2006, constatări ce se exclud una pe alta.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European).

Se accentuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Însă, la caz, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată, circumstanțele constatate fiind apreciate drept o eroare judiciară.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de Zagorodniuc Alexei.

Se casează integral decizia din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Zagorodniuc Alexei împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu privire la

constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Victor Burduh

Mariana Pitic